

เมล็ดพันธุ์ดี ผลิตเองได้

เพียง รู้หลักและใส่ใจ

ประหยัดต้นทุนค่าเมล็ดพันธุ์
ใช้อัตราต่ำกว่าเมล็ดพันธุ์ทั่วไป

ลดต้นทุนการผลิต

ผลตอบแทน
ต่อหน่วยที่มากกว่า

ผลผลิตสูง

ลักษณะเมล็ดพันธุ์ดี

ให้ผลผลิตสูง

ต้านทานโรค-แมลง

ไม่มีเมล็ดพันธุ์/พืชอื่นปน

ความงอกสูง

ความแข็งแรงสูง

เจริญเติบโตเร็วและสม่ำเสมอ

7 ขั้นตอน ผลิตเมล็ดพันธุ์ดี

1 เลือก พันธุ์ข้าว

- ▶ เหมาะกับพื้นที่ปลูกและระดับน้ำ
- ▶ ต้านทานโรคและแมลงที่สำคัญในพื้นที่
- ▶ เกษตรกรสนใจและนิยมปลูก
- ▶ ตลาดต้องการ

2 วาง แผนปลูก

- ▶ เลี่ยงปลูกข้าวต่างจากพันธุ์เดิม ลดปัญหาข้าวปนจากข้าวเรือ
- ▶ เลี่ยงปลูกข้าวที่ระยะเก็บเกี่ยวตรงกับช่วงฝนตกชุก
- ▶ กำจัดข้าวเรือก่อนเปลี่ยนพันธุ์ใหม่

4 ปลูก ข้าวเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ดี

- ▶ เพาะกล้า เตรียมต้นกล้า
- ▶ เตรียมเมล็ดพันธุ์ที่ใช้ตกกล้า ต้องเป็นเมล็ดพันธุ์ที่บริสุทธิ์ ปราศจากสิ่งเจือปน เปอร์เซ็นต์ความงอกไม่ต่ำกว่า 80% ปราศจากการทำลายของโรคและแมลง เมล็ดพันธุ์ 3-5 กก./พื้นที่ 100 ตรม. ใส่ปุ๋ยบำรุงต้นกล้า
- ▶ บักดำ ระยะปลูก 25x25 ซม. กล้า 1 ต้นต่อหลุม (จำนวนหน่อต่อกอมาก ออกดอกสม่ำเสมอ-สุกแก่พร้อมกัน-ผลผลิตสูง)
- ▶ ตัดพันธุ์ปนในระยะกล้า แยกกอ ออกดอก โนมรวง ก่อนเก็บเกี่ยว (สีใบ-ต้น-เมล็ด ความสูง ทรงกอ)

3 เตรียม เมล็ดพันธุ์

- ▶ ใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวจากแหล่งผลิตที่เชื่อถือได้
- ▶ สุ่มเมล็ดพันธุ์ตรวจสอบข้าวปนและความงอกก่อนปลูก
- ▶ บักดำ ใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวตั้งแต่ 2-5 กก.ต่อไร่
- ▶ หว่านน้ำตม ใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวตั้งแต่ 8-20 กก.ต่อไร่

5 เก็บ เทียว

- ▶ ประมาณ 30 วันหลังข้าวออกดอก 80%
- ▶ ระยะข้าวโนมรวง ระยะปลับปลึง
- ▶ ทำความสะอาดรถเกี่ยวข้าว
- ▶ เกี่ยวข้าวขอบแปลงแยกออก
- ▶ ทำความสะอาดภาชนะบรรจุและรถบรรทุก

6 ปรับปรุงสภาพเมล็ดพันธุ์

- ▶ คัดและทำความสะอาดเบื้องต้น
- ▶ ลดความชื้น (11-12%)
- ▶ คัดแยก ทำความสะอาด และคัดขนาดเมล็ดพันธุ์

7 ตรวจ สอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์

- ▶ ทดสอบความชื้น ใช้พันกัดเมล็ด ใช้ตูบอบ ใช้เครื่องวัดความชื้น
- ▶ ทดสอบความงอก หรือความมีชีวิตของเมล็ด
- ▶ ทดสอบความบริสุทธิ์ วิเคราะห์องค์ประกอบของตัวอย่างเมล็ดพันธุ์เป็นเปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนัก แยกเป็น 3 ส่วน เมล็ดสุทธิ เมล็ดพืชอื่น สิ่งเจือปน

ข้อมูลโดย ดร.กัญญณัฏฐ์ ศิริธัญญา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา